

Оксана СОЛОВЕЙ
консультант,
Тернопільський комунальний
методичний центр науково-освітніх
інновацій та моніторингу,
oksana.solowey25@gmail.com

ФУНКЦІОНАЛ САМООСВІТИ ПЕДАГОГА ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ І КУРСІВ STEM-КЛАСТЕРА

Профільне навчання у старшій школі є частиною реформи НУШ. На сучасному етапі важливим є комплексне вирішення питань, пов'язаних з формуванням освітнього середовища та навчально-методичним, нормативним, кадровим забезпеченням. В руслі цих пріоритетних завдань самоосвіта педагогів виступає об'єктивною потребою самовдосконалення, саморозвитку. У Законі України «Про освіту» самоосвіту визначено як інформальну освіту, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема, під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадянською або іншою діяльністю [2].

В умовах профільного навчання в старшій школі учнівство отримує можливість обирати профіль навчання, предмети/курси в межах профілю, предмети/курси поза профілем. Учителі математики, інформатики, природничих дисциплін викладатимуть не лише предмети на поглибленому рівні, а й курси за вибором, міжінтегровані курси, працюватимуть з програмами інтегрованого змісту, що стосуються профілів STEM-кластера (математичного, ІТ, інженерії, біотехнологій, тощо). У формуванні професійних компетентностей педагогів доцільно виділити чотири компоненти та критерії: ціннісно-мотиваційний, професійно-когнітивний, діяльнісно-практичний, рефлексивний. Саме вони визначатимуть рівень інтеграції педагогічної спільноти в інноваційне науково-технічне середовище. Тому для вчителів, які викладатимуть предмети профілів STEM-кластера надважливо оцінити власне бажання розвиватись, пізнавати нове в галузі ІТ, навчатись передовим технологіям і практикам, адекватно аналізувати власну професійну діяльність. Ось чому самоосвіта педагогів, які викладатимуть предмети в старшій профільній школі – це не лише система заходів у професійній діяльності, але і необхідна умова формування професійних компетентностей учителя, успішна реалізація якої залежить від організаційно-методичних умов, а саме: створення професійно-творчого середовища в освітньому закладі, методичний супровід неперервного розвитку педагогів засобами цифрових ресурсів, забезпечення реалізації предметної діяльності в профільній школі, залучення педагогів до оволодіння сучасними технологіями. Невід'ємною частиною академічної свободи є самоосвіта, тому вчителі, вибудовуючи власні траєкторії професійного розвитку, обирають форми ефективного навчання та саморозвитку.

Форми самоосвіти

Індивідуальна	Групова/Колективна
-самооцінка готовності до викладання в профільних класах; -розробка індивідуальної траєкторії самоосвіти; -використання інтернет-ресурсів STEM –освіти, STEM на You Tube; -залучення віртуального STEM-центру МАН України, МАНЛаб; - освітні курси EdPro; - аналіз сильних, слабких сторін, можливостей та загроз	опрацювання нормативних документів, програм, фахової літератури, наукових статей; участь у фахових спільнотах; курси неперервної педагогічної освіти при методичних центрах; участь в розробці програм курсів за вибором, модельних навчальних програм; профмайстерки , майстер-класи; узагальнення і втілення передового педагогічного досвіду; участь в спільних проєктах ЗВО, творчих/проблемних групах

Відповідно до завдань профільної освіти в умовах трансформації старшої школи актуальним є поглиблення і розширення знань з однієї або декількох освітніх галузей, організація науково-дослідної діяльності за обраним напрямом, вивчення наукової і методичної літератури , написання посібників, монографій, розробка методик проведення занять з елементами лабораторних робіт, практична апробація ІТ-технологій, методів і форм навчання. І саме ця трансформація переносить діяльність вчителів у нову площину з глибокими внутрішніми мотивами, в якій самоосвіта є ключовим фактором.

Отже, в сучасних умовах функціонал самоосвіти стає флагманом пізнавальної діяльності та забезпечує формування предметно-методичної, інноваційної, інформаційно-цифрової, прогностичної компетентностей педагогів.

Список використаних джерел

1. Коростіль Л. А. Самоосвіта як умова профільного навчання та адаптації до життя. *Педагогічні науки* : зб. наук. пр. Суми : СумДПУ, 2009. № 1. С. 95–105.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Гуцол Л.М. Самоосвіта педагога як умова підвищення його професійних компетентностей. Зб. матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції Житомир: КЗ «Житомирський ОІППО»ЖОР, 2021. С.72.